

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Αθήνα, 30-11-2021

Αριθ. Πρωτ. : 129898 - 30-11-2021

ΕΥΚΕ: 2414

Ταχ. Δ/νση : Νίκης 10, Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας : 105 63, Αθήνα
Πληροφορίες : Αθανάσιος Παπαηλιού
Τηλέφωνο : 210 3742069
Fax : 210 3742063
Email : stateaid_unit@mnec.gr

Προς : Ε.Υ.Δ. Ε.Π. Περιφέρειας Στερεάς
Ελλάδας
Υψηλάντη 12
Τ.Κ. 351 00 Λαμία

Θέμα: Γνωμοδότηση επί του σχεδίου πρόσκλησης με τίτλο «Δράσεις Κινητοποίησης των Παραγωγικών Δυνάμεων της Πολιτιστικής, Περιβαλλοντικής, Τουριστικής Διαδρομής της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας»

Σχελ.: Το με αρ. πρωτ. 2686/24-11-2021 έγγραφο της Υπηρεσίας σας

Σε συνέχεια του ως άνω σχετικού με το οποίο μας κοινοποιήθηκε σχέδιο πρόσκλησης με τίτλο «Δράσεις Κινητοποίησης των Παραγωγικών Δυνάμεων της Πολιτιστικής, Περιβαλλοντικής, Τουριστικής Διαδρομής της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας», προς γνωμοδότηση αναφορικά με ενδεχόμενη ύπαρξη στοιχείων κρατικής ενίσχυσης, σημειώνονται τα εξής:

1. Με βάση τα αναφερόμενα στην πρόσκληση, η προτεινόμενη δράση έχει ως στόχο την τόνωση και ανάπτυξη της τοπικής επιχειρηματικότητας, δίνοντας έμφαση στο τρίπτυχο Τουρισμός – Πολιτισμός – Περιβάλλον. Ειδικότερα, αφορά στη δημιουργία ενός Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας καθώς και στη πιστοποίηση των επιχειρήσεων που γειτνιάζουν με την Πολιτιστική, Περιβαλλοντική, Τουριστική Διαδρομή της ΠΣΕ. Κατά αυτόν τον τρόπο τα προϊόντα και οι υπηρεσίες της περιοχής θα μπορέσουν να αποκτήσουν ταυτότητα και πρόσβαση σε νέες αγορές. Πρόκειται για μια κοινή συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων ιδίως μικρών και μεσαίων, η δραστηριότητα των οποίων βρίσκεται σε γεωγραφική συνάφεια με την Πολιτιστική, Περιβαλλοντική, Τουριστική Διαδρομή της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Μπορεί να βοηθήσει στην ανάδειξη και αξιοποίηση της τοπικής ταυτότητας και στην υποστήριξη και ανάπτυξη της

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Διαδρομής, με βάση την ποιότητα των παρεχόμενων στο ευρύτερο πλαίσιο της προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και να συμβάλει στη σύνδεσή της με την τοπική οικονομία, ώστε να καταστεί ένας υψηλού επιπέδου αναγνωρίσιμος τουριστικός προορισμός.

Το Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας στηρίζεται στην υπογραφή από τους συμμετέχοντες Μνημονίου Συνεργασίας, στο οποίο αποτυπώνονται οι κανόνες που διέπουν τη λειτουργία του με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, κανόνες που αφορούν την απόκτηση του σήματος της Διαδρομής, τη διοίκηση του Συμφώνου, το σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης κ.ά.

Ωφελοούμενοι της Δράσης θα είναι οι Επιχειρήσεις που γειτνιάζουν με την Πολιτιστική, Περιβαλλοντική, Τουριστική Διαδρομή, δραστηριοποιούνται σε συναφείς τομείς Πολιτιστικού / Περιβαλλοντικού Τουρισμού κι επιδιώκουν τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών.

Δυνητικοί δικαιούχοι είναι η Αναπτυξιακή Ευβοίας Α.Ε. και η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.

Ο Π/Υ της δράσης είναι 184.000,00€.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 107 της ΣΛΕΕ, ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν οι Συνθήκες ορίζουν άλλως.

Από τη νομολογία προκύπτει ότι, στο πλαίσιο της εφαρμογής των σχετικών με τον ανταγωνισμό διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, η έννοια της επιχείρησης περιλαμβάνει κάθε φορέα ο οποίος ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ανεξαρτήτως του νομικού καθεστώτος που τον διέπει και του τρόπου χρηματοδότησής του, του κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα του. Όσον αφορά την ύπαρξη οικονομικής δραστηριότητας το Δ.Ε.Ε. έχει επανειλημμένα αποφανθεί ότι κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά αποτελεί οικονομική δραστηριότητα. Το Δικαστήριο έχει επανειλημμένα ορίσει ως «επιχειρήσεις» τις οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι του εν θέματι σχεδίου πρόσκλησης παράσχουν τις περιγραφόμενες υπηρεσίες πιστοποίησης των επιχειρήσεων, οι οποίες, παρέχονται ήδη στην ελεύθερη αγορά. Συνεπώς, οι δυνητικοί δικαιούχοι όσον αφορά στην παρέμβαση της υποστήριξης της επιχειρηματικότητας ασκούν οικονομική δραστηριότητα και άρα, από τη σκοπιά των κανόνων κρατικών ενισχύσεων, λογίζονται ως «επιχειρήσεις», ανεξάρτητα από το εάν είναι κερδοσκοπικοί ή μη φορείς, χρεώνουν ή όχι την παροχή των υπηρεσιών τους. Επομένως η κρατική χρηματοδότηση της λειτουργίας τους για την άσκηση της δραστηριότητας τους νοείται ως επιλεκτικό οικονομικό πλεονέκτημα που τους παρέχεται σε τομέα της αγοράς ανοικτό στον ανταγωνισμό. Υπό τα δεδομένα αυτά, πληρούνται ως προς τους δικαιούχους της

χρηματοδότησης όλες οι προϋποθέσεις για του άρθρου 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ και, άρα, υφίσταται ως προς αυτούς κρατική ενίσχυση.

Για να χορηγηθεί με συμβατότητα με τους κανόνες του ανταγωνισμού η εν λόγω κρατική ενίσχυση προς τους δυνητικούς δικαιούχους πρέπει, υπό την προϋπόθεση τήρησης των προβλεπομένων όρων και προϋποθέσεων που τίθενται στις διατάξεις του, να πραγματοποιηθεί δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (De Minimis).

Σημειώνεται ότι τίθεται ζήτημα εξέτασης πιθανής κρατικής ενίσχυσης για τους αποδέκτες/επιχειρήσεις των υπηρεσιών πιστοποίησης. Η σχετική εξέταση θα αποσαφηνιστεί στο στάδιο της αξιολόγησης των προτάσεων καθώς τότε θα παρασχεθούν κρίσιμες πληροφορίες κατά πόσο οι υπηρεσίες θα είναι προς όλες τις επιχειρήσεις χωρίς εξαιρέσεις ή θα υπάρχει αντίτιμο που θα πρέπει να πληρώνουν οι επιχειρήσεις ή θα είναι δωρεάν μόνο για μία υπο-ομάδα από το σύνολο των επιχειρήσεων. Κάθε μία από τις τρεις αναφερόμενες περιπτώσεις αντιμετωπίζεται διαφορετικά για την συμβατότητας τους με τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων.

Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με τις εν ισχύ εγκύκλιους και υπουργικές αποφάσεις που αναφέρονται σε Φορείς που εμπλέκονται στην ενδεχόμενη παροχή κρατικών ενισχύσεων απαιτείται η υποβολή στην ΕΥΚΕ προς γνωμοδότηση των σχετικών υπό ένταξη έργων κατόπιν της έκδοσης της παρούσας υπό κρίση Πρόσκλησης.

3. Με βάση τα ανωτέρω και την περιγραφή της επιλέξιμης προς χρηματοδότηση πράξης που αναφέρεται στο κεφάλαιο 1 «Περιεχόμενο Πρόσκλησης», στο καθορισθέν στο διατακτικό της πρόσκλησης, θεσμικό πλαίσιο των κανόνων ανταγωνισμού και κρατικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το οποίο δύναται να αξιολογηθούν και να ενταχθούν οι υποβληθείσες προτάσεις έργων, είναι απαραίτητο να προστεθεί ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας «De Minimis».

Η παρούσα γνωμοδότηση παρέχεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΚΕ και περιορίζεται στην παροχή απόψεων σχετικά με τη συμμόρφωση του υπό κρίση μέτρου ενίσχυσης με τους κανόνες Ανταγωνισμού και Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΕ. Επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ η αξιολόγηση οποιαδήποτε άλλης πτυχής του μέτρου ενίσχυσης, περιλαμβανομένων θεμάτων που άπτονται του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων.

Οι απόψεις της ΕΥΚΕ βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρείχε εγγράφως η οικεία Διαχειριστική Αρχή. Εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες αποδειχθούν ελλιπείς ή εσφαλμένες, ή το μέτρο ενίσχυσης δεν υλοποιηθεί σύμφωνα με τις παρεχόμενες πληροφορίες, η ΕΥΚΕ διατηρεί το δικαίωμα να επανεξετάσει τις απόψεις της σε σχέση με αυτές που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για κάθε αναγκαία διευκρίνιση.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Οργάνωσης,
Διοικητικής & Τεχνικής Υποστήριξης

Κ.Α.Α.
ΜΠΙΛΗ ΕΥΣΤΑΘΙΑ

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

Ζωή Γεωργοπούλου

Εσωτερική Διανομή (Ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ
- Γραφείο Προϊσταμένου ΕΑΣ
- Ε.Υ.Κ.Ε.